

letterkunde bekleed? Donker, die in zijn „Stroomingen en Gestalten” niet karig met namen is, noemt hem niet; Greshoff, die een natuurlijke neiging tot het bizarre heeft en daarom zulk een uitnemende rol in onze letteren vervult, heeft geen zijner gedichten in zijn jongste bloemlezing „Kent uw Dichters” opgenomen. Is het werk van Joh. C. P. Alberts werkelijk van zoo weinig beteekenis, dat het door beiden met recht is gepasseerd?

Wij meenen, dat deze dichter in zeker opzicht het slachtoffer geworden is van de omstandigheden. Dat men du Perron in sommige kringen hoogelijk waardeert en Alberts niet kent, wijst daarop ten duidelijkste. Want beide zijn verwante figuren. Alberts heeft alleen het ongeluk gehad te vroeg te zijn geboren. De sarcastische zelf-onthullingen, die deze dichter zich veroorlooft, waren vroeger taboe, doch zijn sedert du Perron, die op een tijdstip begon te publiceeren, dat de geesten voor zijn werk nagenoeg rijp geworden waren, feitelijk in de mode gekomen. Daarbij komt ongetwijfeld nog dit: Alberts mist de weerbaarheid, die du Perron bezit. Hij heeft geen kasteel met muren en grachten en een ophaalbrug, die alle verdere communicatie desgewenscht onmogelijk maakt. Alberts is van huis uit lyricus, met een romantischen inslag. Hij mist de intellectueele gehardheid van een E. du Perron. Dat is in zijn poëzie vooral zeer duidelijk merkbaar. „Poging tot Afstand” heeft Alberts nooit kunnen doen en tot het begrip „Nutteloos Verzet” zal hij nimmer komen; bij hem is het „erop” of „eronder”, „alles” of „niets”. En dit maakt hem en zijn werk wellicht nog veel choquantier dan dat van du Perron het bij tijd en wijle in het deftige huis onzer gerenommeerde letteren is.

Alberts is ook in Geestelijk opzicht een „enfant terrible”. Hij spreekt uit wat velen denken, maar niet zeggen durven. En het schijnt ons toe, dat hierin de grootste waarde van zijn werk ligt ten overstaan van onzen uiterlijk misschien erg openhartigen, maar innerlijk toch nog altijd verbijsterend schijnheiligen tijd. Voor den psycholoog is zijn dichten al van bijzonder belang, want het geeft vaak geheel ongeremd weer wat in het duister van duizenden harten behoedzaam verborgen sluimert.

Deze psychologische waardeering is natuurlijk geen litteraire en kan haar niet vervangen. Maar het kan toch waarschijnlijk geen kwaad eens op deze zijde van Alberts werk te wijzen. Degenen, die een litteraire appréciatie van het ongewone moeilijk vinden, ontmoeten den schrijver wellicht langs dezen (om-)weg.

Intusschen zouden wij het op prijs stellen, indien Alberts eens een beknopte bloemlezing uit zijn poëzie tezamenstelde, die een iets brederen kijk op zijn persoonlijke ontwikkeling veroorloofde dan „Verzen” b.v. dat slechts een enkel gedicht uit vroeger tijd bevat.

Wij meenen, dat men ten onrechte aan Johan C. P. Alberts de belangstelling onthoudt, waarop zijn werk en zijn figuur recht hebben.

ROEL HOUWINK